

לפני 25 שנה

לא ניפקד מקומה של תמצית-מצולמת של המחזה „נער השעשועים של העולם המערבי“ מאת סינג. כשער הגליון, התנוססה תמונתה של סלילה ברוזכאי, בת 21 — שחלומה לעסוק בתיאטרון (ובקולנוע): „רומני שאני קצת פוטוגנית!“. סלילה שנתקבלה לאולפן תיאטרון „זירה“ — שיחקה השבוע לפני 25 שנה ב„נער השעשועים של העולם המערבי“. כיום משמשת סלילה כזוכאי כתבת-בידור ותיאטרון ב„מערבי“.

גליון „העולם הזה“ שיצא לאור לפני 25 שנה בדיוק, המשיך לתאר את דיכוי של „מרד הימאים“, תחת הכותרת „לא שררו אשליות“ נכתב בין השאר: „כחיילים שירו את כל כדוריהם ונישאר מנותקים, חסרי תחמיש, חיכו הימאים לכניעתם ה- יוראית, פשרק שתי נחמות כלבם: ההכרה כי עמדו כמאבק כנכרים, והתקווה שהאיוב לא יכריח אותם, להיכנע ככלבים, אלא יכתוב להם תנאים של כבוד“. השיטפונות שניתכו על הארץ תשעה ימים ותשעה לילות, תוארו ככתבת-ענק מצולמת בת 5 עמודים ככותרת, „מבול יום השישי“. על כתפה אחת שראתה-דאור כמה שבוטות קודם לכן, ועסקה בירידת עולי הודו מהארץ, מסר „העולם הזה“ את זכות התגובה ל„ד״ר עמנואל אולסבנגר“ אינטרופוס של יהודי הודו. כמורכב מפרסמה המערבת את פירוט עונת תקציב-המדינה לשנת 1952/3 שהוגש לפני 25 שנה לכנסת. כמורד התיאטרון

„העולם הזה“ 739 תאריך: 27.12.51

פושעי מלחמה

עין תחת עין

גיורף גולדין, טייס אמריקאי, שנתעורר בהתקפת אוויר על עיירה אוסטרית ב-1945, מארס 1945, היה אחד ממאות הצירים ב- כינוס עולמי של חיילים משוחררים ברו- מא, שייצג כ-30 מיליון חיילים משו- רים מ-19 ארצות, שדן בדרכי השמירה על השלום. בוועידה ניפגש הטייס עם סופר עיתון אוסטרי וביקש לעזור לו במציאת האדם שקלע אליו את היורה שגולה את כוח ראייתו. רצונו של גולדין היה להיפגש עם החייל ולהודיע לו כי סלח לו על מעשהו ולבקש את סליחתו על פצצות מטוס שהיו עלולות לסמא גם אותו. כאשר השיחה התפרסמה בעיתון אוס- טרי פנה למערכת חייל משוחרר גרמני שהציע לתרום את אחת מעיניו הבריאות, שמא יצליח בכך להחזיר את כוח ראייתו של הטייס האמריקאי ואז יוכל לראות את העיירה שהחריב והשמיד ב-1945 ואת ה- חורבן שגרמה מלחמה בה לא רצה איש. כאשר נתבקש איגוד החיילים המשוחר- רים בישראל לפרסם מעשה זה במידה רבה ביותר היתה תשובתו שלילית. הני- מוך: „בתנאים רגילים יש במעשה זה תוכן אנושי עמוק... אך בינינו לבין חיילי היטלר אינם מבדילים יחסי מלחמה רגי- לים. אלא דבר מל מהריר יותר ומוזעזע יותר... נחלי דם של שישה מיליוני אחינו ואחיותינו... דין חיילי היטלר אינו בעינינו כדין לוחמים לשעבר.“ אותו חייל גרמני המוכן להקריב את עינו הבריאה... הוא חרביו ראו בעיניים אלה משך שש שנים רצופות את הוועה הגדולה ביותר שהיתה איפעם בעולם“.

אנשים

בטכס פתיחת בית-החרושת לשעונים בלמת-גן כובדו שנים מהזוכים במתנת שעונים מתוצרת בית-החרושת. המכובדים: שר הפנים **משה שפירא**, בשעון מעור רר, וראש העיר **אברהם קריניצי** ב- קריניצי. כעבור יומיים עמד **אברהם קריניצי** בראש יחידת המתנדבים ש- יצאה ב-5:30 בבוקר להצלת קורבנות ה- שיטפון במעברות הסמוכות לרמת-גן. עוד באותו יום גודקק לבתי-החרושת הרמת- גנים. הסיבה: איסוף ממתקים, סיגריות ושוקולד לילדי המעברות והמפגנים ש- שוכנו בבית-המטבחים הרמת-גני. אמר חבר-הכנסת השקט מעין חרוד, **שרמה לביא המפאי**: „אתם בוודאי תלעגו לי, אבל אני אינני מבין בפינוג- סים (למרות היותו חבר ועדת הכלכלה) מעולם לא הייתי מרכיט, תיעבתי תמיד את הלניגיום והסטאליניזם. הספר שעשה עלי את הרושם הגדול ביותר עד היום הזה הוא רובינון קרוזו.“ **ההסבר**: לביא סבור כי אם המדינה תהיה חדרה בכוח אמונה המצאה והתמדה כשל רובינון היא תצא מן המיצר. * תגליתו של ח״כ לביא לא היתה מקורית, מאחר וקארל מארכס מודה ב- כתביו כי שעה שחיבר את „הקאפיטל“ עמד לנגד עיניו רובינון קרוזו“ בו מצוי תיאור קפדוני של השיטה הכלכלית המרכנטיסטית.

„עכשיו שיילך בן-גוריון בעצמו להקים להם (לעולים) אוהלים“ * „דין חיילי היטלר אינו בעינינו כדין לוחמים לשעבר“ * רובינון קרוזו בכנסת

ות בני הארץ. לחוש ההקרבה האישי, ולרגש האחריות האנושית. היו הרבה מאוד גילויים חיוביים. יחד עם כובעי הגרב המפורסמים, שצצו לפ- תע ממעמקי אלפי ארונות, חזר משהו מן הרוח של ימים נישכחו. צעירים חשו לעזרה, גילו בכמה מקרים אומץ-לב לדוג- מה (ראה מבול יום השישי), פועלים ה- גרים בדוחק ובורגנים שגראו כאדישים חשו, על דעת עצמם, אל המעברה הקרו- בה ביותר כדי לשכן בבתיהם בני משפ- חות נפגעות. **ריבוננו של עולם הארץ.** כמו תמיד, החריף האסון הטבעי את ניגודי המעמדות. חשף אותם יותר מן הרגיל. ה- עם התחלק לשני גושים מוגדרים בהחלט: אלה שהאסון פגע בהם, שהפכו חסרי- בית, ואלה שהאסון לא פגע בביתם. הם. למעמד הראשון השתייכו רוב העולים החדשים, ואילו הוותיקים שניפגעו היו בעיקר בני עדות המזרח, דרי השכונות. למעמד האחר השתייכו רוב רובם של בני הישוב הוותיק.

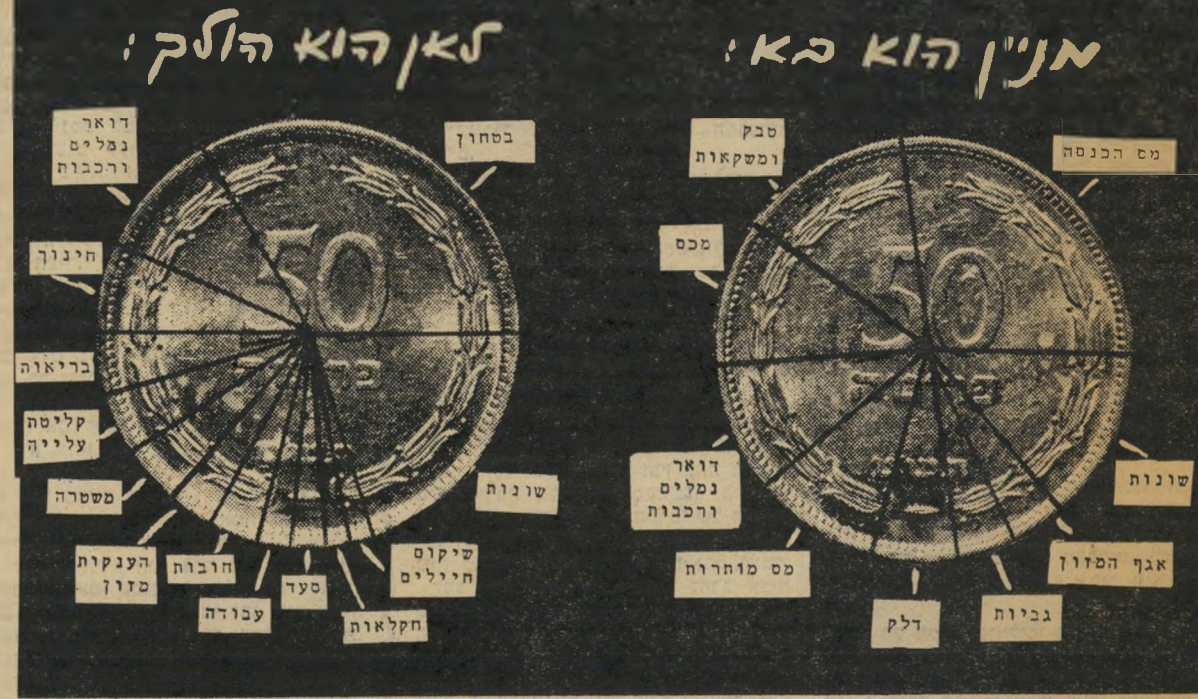
לא חסרו מבין הוותיקים שמצאו קשי- חותילב מסוג חדש, שעה שביקשו להצ- דיק מדוע אין הם חשים לעזרתם של ה- ניפגעים. אמרה צעירה צברית בת 18: „מה יש? כשאבי בא לארץ לפני 30 שנה הוא גם כן גר באוהל שהתמוטט בימי הגשם!“ אמרה צעירה שניה בת אותו גיל: „העיראקים האלה! תמיד מקמים צעקות במקום לעזור לעצמם! לא היו צריכים בכלל להביא אותם ארצה. עכשיו שילך בן-גוריון בעצמו להקים להם אוה- לים!“ לא היו אלה הרוב. הרוב עקב בצער כנה אחר גורלם של הקורבנות, אף כי

העם

יום שישי השחור

בי-592 הערים, המושבות, המשקים וה- מעברות של ישראל גדלקו הנרות הצבעו- נים. ריחפו באוויר הצלילים החגיגיים של מעוז צור ישועתי. ביפו, ירושלים ונצרת צילצלו הפעמור- נים. הנרות התנגנו על עציאשוח עליו זים, התנגנו הצלילים האציליים של ליל שליו, ליל קדוש. אולם רק בלבבות מעטים שררה אוויר- רת חג שלווה וקדושה. רק זוגות עיניים מעטות נישאו אל השמים מתוך הרגשה של קדושה. מאות אלפי זוגות עיניים זועפות, חוששות, עקבו אחרי תנועת ה- עננים, כסיירים הבולשים אחר תנועתם של גדודי אויב. לא היה זה שבוע שמח. אחר יום השישי האדום בשבוע הקודם, יום המהומות ב- שערי נמל חיפה ועל סיפון א/ק תל-אביב, בא יום שישי שחור — המאבק הגדול ביותר של יושבי הארץ עם איתני הטבע מאז עלו דגלי המדינה החדשה מעל לשע- ריה הפתוחים לרווחה של הארץ. המבול בא ואתו בא מבחן המור לאח- * ד״ר עמנואל אולסבנגר, שימש פט- רון בהתנדבות לעולים מהמזרח הרחוק, בשל הקשר עם תרבותם. כמורכב נודע כמחרגם „הקומדיה האלוהית“ של דאנטה לעברית.

השילינג שאתה משלם -

ההכנסות וההוצאות של תקציב המדינה 1952-3 (העולם הזה 739)